

ERDÉLYI GAZDA

MECJELEN

minden hónap közepén és végén
legalább 1 iven
 és az egyleti tagoknak
 ingyen
 küldetik meg.

Nem tagok egész évre 4 ft. félvre 2 ftal fizet-
 hetnek elő, negyedéves előfizetés el nem fogadtatik.

Pénz- és érték küldemények az
ERDÉLYI GAZDA KIADÓ-HIVATALÁHOZ

(Dr. Hintz György, e. pénztárnokhoz)

a lap szellemi részét illető küldemények az

ERDÉLYI GAZDA SZERKESZTŐSÉGÉHEZ

(Gamauf Vilmos e. titkárhoz)
 czimzandók.

AZ

ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET KÖZLÖNYE.

Hirdetési díjszabályzat.

	1—11	1—31	1—61	1—121	1—181	—24
	széri hirdetéskor					
	kr	kr	kr	kr	kr	kr
16/16 lap	14	36	70	120	160	200
8/16 "	7	18	35	60	80	100
4/16 "	3	9	17	30	40	50
2/16 "	1	4	8	15	20	25
1/16 "	0	2	4	7	10	12

Azonkívül 30 kr. bélyegdíj annyiszor, a hányiszor
 a hirdetés megjelenik.

A szíves megrendelésben világosan kérjük kitenni;
 mennyi helyet igényel a beküldő mellékelt hirdetése
 számára.

Kívánatra a hirdetések fogalmazását vagy magyari-
 tását minden díj nélkül eszközöljük.

Mellékletek 5 o. c. ftba számítatnak, a szükséges
 példányszámról a kiadóhivatal ad felvilágosítást.

Felügyelő bizottság: Paget János elnök; Berde Áron, b. Huszár Sándor, Kodolányi Antal, Mina
 János, Nagy Ferencz, Szabó Samu, Szentgyörgyi József.

A borkészítés kérdéséhez.

Ha a borkészítés iránt nem éreznének szent bor-
 zadályt legképzettebb borászaink is, úgy tanár Nagy
 Ferencz ur, 18—19 százalék természetes czukor tar-
 talom mellett nem panaszkodott volna így: „de még
 is savanyu bor lesz.” Ily természetes czukor
 tartalom mellett, Franciaországban és a Rajna mel-
 lett, savanyu a bor soha sem lehet. De térjünk tár-
 gyunkhoz.

A borkészítés kérdésénél főfigyelemmel kell
 lenni a fogyasztó izlése iránt. Teszem hazai fogyasz-
 tók részére, közepes és kitünő évek borait, mindig
 érintetlenül hagynám, természetes állapotjában, mivel
 a belföldi fogyasztó, a közepes évek netaláni tulságos
 savanya iránt, nem bir ellenszenvvel; s megszokva
 hazai szeszdús borainkat, a kitünő évek terméseinek jeles
 tulajdonai élvezetében nem gátolja őt, a bor netaláni tete-
 mes szeszessége. Csak rosz évben törekedném, a ter-
 mésemből nyert mustot, legalább 18—20 százalék
 czukor tartalomra emelni és a savany tartalmat 7—8
 ezred részre szállítani, hogy így sima kellemes ízű
 bort nyerjek, melynek a bor jellege szerinti zamatja
 sem fog hiányzani, de sőt nyilvánulobb, csak kevésbé
 finom lesz, mint jó években. A külföldi fogyasztók-
 nak szánt boroknál, bár mily év legyen és bár mely
 osztálybeli legyen az, gondosan kell ovakodni, hogy
 7 ezeredrész savanynál több savanya ne legyen a
 bornak, mert rögtön érdes és hibásan kezelt bornak

fogja tartani, mely nékie egyéb jó tulajdonai daczára
 kellemetlen. A szeszre nézve Frankhon, Németország,
 Olaszország és általán Európa országainak finyásabb
 köreiben, a nagyobb kelendőségre szánt bor mustjá-
 nak 20—24 százalék czukornál többet nem szabad
 tartalmaznia. Azonban Németország északi részeiben
 és Oroszországban a bármily nagy természetes szesz
 tartalmu bor is, számíthat jutalmazó kelendőségre. Ez
 az eset Angliában is, hol a borok legmagasabb ter-
 mézetes szesztartalmával sem elégednek meg, s azt,
 — miután bizonyos százalékon felül, a legdúsabb czu-
 kortartalom mellett sem fejlődik szesz a borban, mert
 a czukor benne, azt édesítve, vegybomlatlan megma-
 rad (aszu bor), — gondosan lepárolt borszesszel eme-
 lik izlésőknek megfelelő szeszfokra. Elmondva, mit a
 különböző izlésekkel szemben, elmondani tudtam, szá-
 badjon még pár gyakorlati észrevételt is tennem. A
 borkészítésnél, igen fontos a készitési mütéteket must
 korában hajtani végre a boron, hogy a sebes forrás-
 sal, ha netán, az emberileg lehető óvatosság daczára,
 még is igen sok idegen anyag hozatnék beléje, a leg-
 nagyobb lehetőség is meg legyen adva annak eltávo-
 zására. Némely mütétet borral megtenni, mint pl. a
 Gallisatiót, főtt must és czukor beleelegyitést, annak
 veszélyeztetése nélkül nem is lehet. Nagy vigyázatot
 igényel, a szeszfok felemelésének és a savanyfok le-
 szállitásának mennyisége is. Dr. Gall tapasztalata sze-
 rint, kinek e téren nagy gyakorlata lehet, egyiket

sem tanácsos 3 foknál többel megváltoztatni; mert nagyobb arány változás, állítása szerint, a bor tartóhatóságát veszélyeztetné. E részben magamnak még biztos tapasztalatom nincsen, de oly nagy tekintéllyel szemben is, mint Dr. Gall, vannak kételyeim, melyeket azonban biztos tapasztalás szerzéséig, nem merek hangoztatni.

Gallisatio vagy lepárolt vízzeli higitás esetére, mindkét műtétnél igen czélszerű, az illető fajmust friss trébelyére tölteni a használni szándékolt vizet, miként azt Paget János ur, a múlt őszszel tevő. Szintén ő írja: Nagyon kell vigyázni, hogy a trébely friss korában, hamar víz alá kerüljön, mert az eczetesedésnek nagyon kitett trébely meleg szüreten, pár óra alatt eczetesedésnek indul. Ezért jó a vizet készen tartani, s a trébelyt a sajtóból, egyenesen beléje téve lyukacsos fedővel leszoritani a vízbe, hogy a felszínre ne jöhessen, és a víz egészen ellepje. 24—36 óra múlva, mihelyt a gyenge musttá vált víz pesdülni kezd, le kell huzni. A víz ez által iz- és zamatolajokat, csersavat, néha kevés cukrot, fehérnyét, de kevés savanyt is, — mely utóbbit mindig meg kell mérni s a borkészítési számításnál tekintetbe venni — lugozi ki a trébelyből. Ezen lugozás által a használt viz borképző anyagokban gazdagabbá lesz, mint ha csak tisztán alkalmaznók, miért is ezen műtétet bátran ajánlhatjuk.

Ha mustom 17—18 százalék cukorral bír soha sem kezelném gallsatio útján; hanem mindig főtt must, vagy cukorral emelném cukortartalmát 20—21 százalékig és egyszer borsavas haméleggel apasztanám savanyát 7—8 ezredrészre. Mert a Gallsatio által, a mustban levő iz- és zamatolajok, és az ugynevezett kivonatos anyagok (Extractivstoff) még ha trébelyen állott vizet használunk is, nagyon felhigulnak és ezáltal épen legnemesebb alkrészei fognak kis mérvben találatni a nyerendő borban.

Ha a kitünő bort, vízzel akarja valaki higitani, miért szűrjön később, mint midőn a must már 20—24 százalék cukrot tartalmaz? e kérdés önként ötlék soraim olvasóinak eszébe. Először be kell vallanom őszintén, én nehezen szánám reá magamat kitünő évek borainak higitására, de ha már reá szánám magamat, akkor is teljes tökélyre hagyánám érni szőlőmet és csak azután higitanám meg. Mert igaz, hogy a nem tökélyre ért szőlő iz- és zamatolaj tartalma hamarabb és eléggé nyilvánul, de a tökélyre érettnék hason olajai, finomabb és kellemesebb izt és zamatot kölcsönöznek a bornak.

Végre minden értelmes borász, elkerülhetlen szüretelő eszközeül ajánlom a Dr. Markchard, bonni vegyi készítmények gyárában kapható „savany mérőt” és mint egyedül czélszerű, egyedül czukor százalékot mutató mustmérőt, — melyhez hasonlítva a Wagner, Vajda, Öchsel mustmérője, csak játékszer — a báró Bábó százalékos mustmérőjét, mely Pesten is és Kloster-Neuburgban is kapható. Főképen ezen utóbbi elkerülhetlen, nélküle maholnap már bort sem fogunk eladhatni, mivel a vevő a czukor százalék biztos tudása nélkül bort venni egyáltalában nem fog, (2 százalék czukorból lesz 1 százalék szesz).

Ezen általános megjegyzések után, az egyes műtétek leírásához kellene fognom, de ezek könyvek és gazdasági vagy borászati lapokban, annyszor irattak már le, hogy ismétlésökkel csak untatnám olvasóimat.

Zeyk József.

Késő válasz.

A mi halad, az nem marad; tartozásomat lerovandó, csak most akadt annyi időm, hogy az „Erdélyi Gazda” 1871. 16-ik számában ellenem felhozott tételekre szerény válaszomat adjam.

Kónya Lőrincz ur, szőkefalvi gazdatiszt, a Guyot szőlőművelési rendszert illető észrevételeimre azt állítja, mint ha én rágalmaznám. Isten őrizzen! Én egy becsületes embert sem bántalmaztam, és most sem teszem, csak a Guyot rendszert védem, miután az volt és van alaptalanul megtámadva. Ezt mint alapos és legjobb, általánosan legelfogadhatóbb rendszert alkalmazni kötelességemnek ismerem; s Kónya Lőrincz ur most se vegye rossz neven, én nem a személlyel, de a rendszerrel bajlódom.

Fordulok Máthé Károly urhoz, igyekezővén minden tételére kitelhetőleg felvilágosítással szolgálni.

Azt állítja M. K. ur, hogy Paget ur hozta be a Guyot rendszert. Én tisztelem Paget urat mint szakférfiut, és érdemei nagyok előtttem; merem is állítani, hogy rövid idő alatt akkora haladást ritkán tett valaki, mint P. ur, ki 1863 év tavaszán azt mondta, hogy csak az én kedvemért csináltat szőlőt, 1865-ig azonban átlátván annak hasznos voltát, a híresebb külföldi borvidékeket tanulmányozni kezdte s a szőlőszet terén szerzett alapos ismereteit a házára úgy, mint egyesekre nézve áldást hozólag érvényesíti, s kivált a két legnevezetesebb szőlőfaj: Sauvignon és Semillon behozatalával, nevét meg is örökíté!

De, ha történetesen Héderfáján nem is drótra, hanem csigalya vesszőre már 1863-ban miveltem szőlőmet a hilibi Haller rendszere szerint; annyi eltéréssel, hogy a hegy emelkedése után mint Guyot, megkötöttem a termő szőlőfát egyik karótól a másikhoz, s a gerezdes csapok hegyeil a csigalyához, a magfát egyenesen a karóhoz. Erre mit mond Máthé K. ur?

1864 octoberben jelent meg először a „Falusi Gazda“ 14 és 15-ik számaiban a Guyot-szőlőmívelési rendszer, és ekkor Kinizsi István barátommal kezünkbe vettük Héderfáján a lapot és néztük, miben különbözik a Haller rendszere őszi metszés alkalmával? Már akkor meghatároztuk, hogy a különbség csak az elhuzásban létezik.

Nem bántom meg továbbá M. K. urat, ha kijelentem, hogy 1863-ban én ültettem Paget urnak első tramini szőlőtábláját Szőkefalván, mikor is engemet 1864-ben már majdnem készen talált a Guyot-rendszer idézett ismertetése; legelőször pedig 1865-ben, szinte Paget urnál kötöttem Guyot rendszere szerint az első tramini táblát. Szolgál tudásul.

Azt mondja M. K. ur, hogy nekem nem sok mondani valója van, mert a tárgyra vonatkozólag semmi újat nem tanult észrevételeimből; — hiszem, de sajnálom, hogy nem értett meg; vagy nem tudtam volna magamat úgy kifejezni, hogy megértsen? különben én csak a Guyot rendszere mellett, melyet M. K. ur annyira megtámadott, ragadtam tollat. M. K. ur többek közt így szól: „mindazáltal megvallom neked, hogy ezen hosszú száru kalapként divatba jönni kezdő műveletet, rendszeresen kezelt karikás miveletű szőlőmben alkalmazni soha sem tudnám.“ És ő most mondja ezt, most midőn e veszedelmes időjárással minden ember arra törekszik, miként tudná szőlőjét először úgy termelni, hogy sok legyen, másodsor úgy, hogy jól megérjen? Ez idő szerint mindkét cél csak a Guyot rendszerrel lehet legtökéletesebben elérni, miről 1871 őszén még inkább meggyőződtem.

A Guyot rendszer a hosszú és kurta mivélés közvetítője, az pedig áll, hogy egyik szőlőfaj kurta, a másik hosszú mivélést igényel, hogy termést adjon*) Guyot szerint nagyon könnyűszerrel kurtára is, hosszúra is lehet szabályozni a fát, akár a törzsöt hagyom tetszésem szerinti hosszúságra, s a termőfát kurtára; akár hosszán mind a kettőt; akár pedig a törzsöt hagyom kurtábbra s a termőfát hosszabbra, mind e műtét szabad kényem kedvemtől függ.

Mi az érést illeti, 1871 octoberben ugyan egy időben jártam Czelnán, Gógán-Váralján és Szőkefalván a szőlőkben, megtekintendő, hol van érettebb szőlő? ugyanegy fajtát vizsgálva mind a három helyen, leggyengébbnek láttam a czelnait, legérettebb szőlőt találtam Paget ur szőlőjében Szőkefalván, a mi nagyon természetes is. Szőkefalván Guyot szerint elhuzva a hegy emelkedését követve a földtől alig egy láb magasan; sokkal közelebb érte e szőlőt a harmat, a nap és a föld melege, tehát jobban is megérhetett, mint a földtől szinte egy öl magasságra felemelt karikán. Azt sem lehet elvitáznai, hogy a karikának földhöz közelebb eső részén ne lenne édesebb szőlő, mint annak magasabb felén tehát sokkal aránytalanabban érik, mint a Guyot rendszer szerint. Nem szándékom itt a Guyot rendszert leírni, csak hasznát és célszerűségét, különösen a zamatos fajokra [nézve kiemelni.

Azt mondja M. K. ur, hogy szolgálatot tett a Guyot

rendszernek, midőn annak megvitatását szóba hozta. Furcsa szolgálat, az én személyemben megtámadni s azt mondani: nem azt várta tőlem, hogy állítását félremagyarázzam, hanem győzzem meg, világos szavakkal kimondott véleménye helytelenségéről, még pedig a gyakorlati téren. Épen azt tettem! És most is állítom, hogy a Guyot rendszer szerint két jó termőfával, s egy május 15-ke s 20-ka között meghagyott csapon levő négy magfával sokkal jobban megérett és kifejlett, szebb, 20—40 gerezdet tudok felmutatni, mint a karikásról; és még kevesebb költséggel és egyszerűbben is. A már megírtam földmelletti közelség miatt, egyenlőbben fejlődve a gerezdek és szemek, sokkal tökéletesebbek is; a szőlő minősége tehát jobb és kimerem mondani, hogy az irt ok miatt, bõrom bármely világ-részbéli piacra, bátrabban indítom útnak, valamint határozottan állítani, hogy az ily módon érlelt szőlők bora mentve van a törődéstől s a tengeri útat, hason kezelésben részesült társainál könnyebben kiállja!

Nagyon eltértem most is, mint a multkor céloztól, a csapok hasznosságát s mikori vágását elmondva. Még is, ha M. K. ur több felvilágosítást kíván, méltóztassék elolvasnia a borászati füzeteket s az 1864-ik évben megjelent „Falusi Gazda“-ból a 14 és 15-ik számokat.

Azt mondja M. K. ur, hogy soha sem mondta, miszerint a Paget ur szőlőjében elszáradt csapok voltak. Pedig az „E. G.“ 1871. 12-ik sz. 144-ik lapján ezt írja: több tőkét láttam, melyen a csapok vakon maradtak. És minekutána bebizonyítom, hogy a május végén vágott csapok lehető legkevésbé vannak kitéve a pusztulásnak, erre rávágja: a mi él, mozog vagy földből táplálkozik, mint a növény, ki van téve a külbefolyásnak és úgy a száradásnak is.

Igaz, de állításom csak az, hogy a tavaszi, illetőleg aprilisi metszéssel annyira ki van téve a nedvfolyás csorgásnak a fa, hogy az egyenesen fennálló csapból folyó nedv megtámadja az alatta levő szemeket és ezáltal többnyire megvakulnak, elpusztulnak.

Azt állítja M. K. ur, hogy én a gazdatisztet teszem felelőssé. Isten mentsen! Ezzel nem törődöm, csak a rendszerrel. Arra pedig elmondtam véleményemet.

Még kevéssel tartozom M. K. urnak! Megakarja tiltani, amugy gúnyosan, hogy a nedvkeringés törvényeiről, mint kicsiny emberek, ne is merjünk gondolkozni. Azt nem is vitatom el; mert a nagy és tudós emberek nagy dolgokkal foglalkoznak, mi pedig csak egyszerű szőlő ültetéssel és mivéléssel. Az igaz, hogy Fulton találta fel a gőzerő alkalmazását, de azért ma már egyszerű gépész is igazítja néhány csavar segítségével a hatalmas gőzmozdonyt. Épen úgy áll itt is. Minthogy Dél-Franciaországban nem fedik el a szőlőt, a csappal bármiként lehet banni, de nálunk éghajlati viszonyainknál fogva, a szőlőfedés az egész mivélésnek alapja ebben különbözik mivélésünk a másokétól. A kurta csap a tél fagyának, s ebből folyólag a pusztulásnak is ki levén téve; sokat gondolkoztam rajta, hogyan lehetne e bajon segíteni és a magfát, termő csapot megmenteni. E tünődésnek kifolyása a május 15—20-a közti

*) V. ö. Gyurki munkáját 3 füzet 10 lap.

zöld metszés; mikor is a nap melege fölhevítvén a földet, és a 18—20 fokú hőség a szőlő bogokban, mint gyomorban péppé sűrítvén a nedvet, az első levelet, a szőlő tüdejét a bogon kitaszítja. Ekkor a nedvfolyás is megszűnik; és mihelyt a levél, e növényi tudó megvan, a szőlő már kétszeresen él, mert a gyökér a földből, a levél a levegőből szívja a szükséges táplálékot, továbbá a fákon — csapva vágással — az erő uégy bogra levén szoritva, képzelhetetlen sebességgel nő s készíti előre a jövő évre kelendő termőfát. Azért legyen szabad nekünk is elmondani, hogy a már leirtam okért jobb májusban metszeni, mint áprilisban.

Azon kérdést teszi fel M. K. ur, vajjon az ápril, vagy májusban megmetszett csapból több nedv foly-e ki, mint a mennyi az én állításom szerint, egész hosszában meghagyott szőlőfa minden rügyei s lehető gerezdjének május 15—20-ig való táplálására kell. Erre egyszerű feleletem: nem az a kérdés, hogy mennyi folyik el, hanem az, hogy haszonnal vagy kárral folyik e el? Mert ha áprilban metszem, a vágás alatti szemekre csurogván a nedv, megvakítja azokat, tehát káros a folyás: ha májusban metszem meg, mikor a megmaradott négy szem már nagyra nőtt hajtása is tovább fejlesztheti, nem káros. Azt hiszem, chemiai laboratorium nélkül is a talány meg van fejtve!

Nem tudom, mit olvasott M. K. ur, a nagyszemű szőlők mivélési rendszeréről és bárha itt is olyan furcsa kifejezésekkel él, még is elmondom, hogy a körtefáknál is a kurta metszés nagyobb gyümölcsöket állít elé, mint a terebélyes nagy fa. De áll a kurta metszés a zamatos szőlőkre nézve, megírta ezt többek közt Bronner, Gyürki és gr. Bethen Farkas, ki mive 32-ik lapján, ezt mondja: Frontignan vidékén csak azon esetben válik muskotály zamatuvá a szőlő, ha minél kevesebb szemet, bogot hagynak: minél hosszabb a töke, azon arányban veszíti zamatját. Én is azt hiszem, hogy a rizling zamatoságára nézve a Guyot rendszer nem csak szükséges, de elkerülhetetlen is; példa reá a Paget ur szőkefalvi rizling bora, mely minden tekintetben megfelel a célnak. Aztán ismét azt mondja Bethlen F. a 37-ik lapon Johannisbergben csak 18 hüvelyk hosszúra hagyják a termőfát. Innen áll elő az a különbség, mi a rizlingek zamatai közt van; mert némely helyen, p. o. Lovason Hallernél két karikára is mivelik. Ezen arány áll a színes szőlőkre nézve is, meg lehet, hogy a hosszú metszés mellett a bor színe rovására fog M. K. ur a nagy termésnek örvendeni. Meg van írva a hosszú és a rövid metszés a Borászati füzetekben, Gyürkinél, Tersanczkinál, gr. Bethlen Farkasnál, a huszonhat féle szőlőművelés között, le van itt írva a karikás szőlőművelés is, melyről M. K. ur, mint igen kedves tárgearól sokat mesél. Hanem tudja mit M. K. ur, 1871. octoberben Maros-Vásárhelyt tartott gazdasági vándorgyűlés jutalmat tűzött ki a legjobb karikás mivélés írójának. Tessék pályázni! concurráljunk; mert a Chaselásoknál a sárga selyem szőlőknél, általában a nem zamatos és fehér szőlőknél, melyek csak hosszú mivélést szeretnek, pártolója vagyok én is a karikás mivélésnek; de higgye meg, hogy

olyat írni a karikás mivélésről, mit más már meg nem irt volna, alig lehet. Vegye elé a fenntebbi szerzők munkáit, vagy Nagy Ferencz tanár ur zilahi szőlőművelését, mely nagyon pontosan van leírva, vagy tordai Balog János pályadíjt nyert karikás mivélését — újat nem talál e téren! Ki új találmánnyal dicsekszik, a költő szavaiként: „nagyot mond és merészet.“

U. I. Bocsánat, mint a rosz praefectusnak a jószágból kiindulva akad még valami rendelni valója, így jutott eszembe nekem is, hogy az ősszel Paget ur megkért, hogy tisztjeivel az egyesület számára gyűjtsük össze az erdélyi faj szőlőket. E rendeletet teljesítendőök october 10-én kimentünk a szőkefalvi szőlőbe s láttuk a legalábbvaló szőlőnek tartott madár szőlőt vagy más néven gazdabiztatót teljes pompájában. Senki sem gondolta, hogy e fajt is termésre lehessen birni, hogy gerezdjei kifejlődjenek s megérjenek; mert az a természete, hogy minden tavasszal meghozza a virágot, s még szemeit is kezdi nevelni, de azután borzasztó fanövési vágya következtében virágját is s különösen fejlődni nőni kezdő gyümölcsseit mind el hagyja; szüretkor rendszeren alig egy-két szemet kaphatni rajta, s ime épen azon szőlőtök, melyeket rokkantás útján én huztam rendbe most drótra Guyot szerint mivelve, a trámini szőlő szem nagyságáig hasonlagyságu szemeket, hosszú gerezdeket szépen megérve hoztak egy termőfán és a végzetteljes csapon: bizonyára e szőlőfaj karikán mivelve még soha sem termett, azaz még teljes gerezdű gyümölcsöt soha sem hozott. Fekete Pál.

J. Pulliat szőlő mivélése Chiroubles-ben.

Romanèche (Saone és Loire) Franciaország. Nagy arany érmét nyert a világ tárlaton 1867. Két arany érmét nyert (a földművelési ministeriumtól) a vidéki pályázaton Lyon 1869.

Régtől fogva meggyőződém, hogy a szőlőfajok tanulmányozása azoknak a különböző talajokhoz való alkalmazása, a szőlőszetre nézve legkívánatosabb haladás lenne, évek óta elszántam magamat a borszőlő fajok gyűjtésére, hogy azokat czukortartalmukra bő termékenységükre, keménységükre nézve ugy különböző érési idejőkre nézve is egybe hasonlitsam. E tanulmányt tűztem ki foglalatosságom főczéljául. Franciaország és a külföld szőlőszelivel érintkezésben lévén, közbenjárásuk által sikerült zamat és kitudó termő képességre nézve a leghiresebb szőlő fajokat hitelesen meg szereznem.

Mivélési mód. Könnyítésére óhajtván lenni azon haladásra törekvő szőlő termelőknek, kik a hiresebb borszőlő-fajok mivélésében kísérleteket tesznek, e borfajokat szőlő iskolámban nagy mennyiségben szaporítottam. Azon válfajokon kívül, melyek jelen mutatóvány lapon feljegyezték, még mivellem azokat is melyek általános szőlő jegyzékemben le vannak írva. Említett válfajokat érdemükhez képest kissé nagyobb mértékben szaporítottam Késalja fám, melyek mind 8-tól 10 hüvelyk hosszúságuak, a leg nagyobb gonddal vannak metszve s mind az alsó szemnél vágottak. Hosszu késalja fát is tartok, azok részére, kik okvetetlenül olyant kívánnak.

Küldeményezés. A gyökerez késaljafákat November elejétől fogva aprilis folytáig szállítom; a gyökérteleneket csupán februariustól aprilis végéig lehet küldeni. A Jura-i Ermi-

tagei és Cotes roseés-féle szőlő fajokból lehet gyökeres vagy gyökértelen késaljafákat küldeni, egyéb szőlőből pedig rendszeren csak rövid késaljafa küldetik.

Csomagolás. A nagy távolságra küldött késaljafák jó állapotban megérkezése a csomagolásnál reájok fordított gondosságtól függ. Azért a csomagolás módjára legnagyobb gondot fordítok és folytonosan igyekszem azon némi javítást és tökéletesítést alkalmazni.

A távolsághoz mérve, vagy fél csomagolást használok, úgy mint fris mohával és szalmával a késalja fákat begöngyöltetem és végüket szabadon hagyatom; vagy egész csomagolást, mikor is egészen beburkoltatnak. Ezen utolsó csomagolási mód szerint a késaljafa, a nélkül hogy kiszáradásától tartani lehessen, képes 30—40 napi utat is kiállani. Ha még ennél is hosszabb utat kellene tennie szükségessé válik azt faládában elhelyezni, hogy légmentesen álljon. Fagy idejében minden szállítás félbe szakítottatik.

Szállítás. A küldésnek két módja van, gyors postával és teher vonattal. Az első mód háromszorta gyorsabb mint a második, de kétszer oly drága. A tehervonati szállítás teher-dij minimuma 10 kilos-sal (18 fonttal) kezdődik, tehát kisebb csomagok szállításánál előnyösebb az elsőt használni.

A szőlő tőkére fordítandó gond A szőlő töke megérkezése után, ha rögtön el nem ültethető, a csomagokat gondosan ki kell bontani s a tökéket földbe helyezni. Főleg arra kell tekintettel lenni, hogy ne legyenek egymásra halmozva. A gyökök közé finom földel vagy homokkal kell hinteni s azután jól

megöntözni. Azon esetben ha a növények utközben megfagytak volna, mindaddig fedett helyre, például, 4 — 5 fok melegségű pinczébe kell őket tenni, míg tökéletesen ki nem engedtek, és csak azután kipakolni.

Elültetés. Ha a szőlő csemeték-, a mint kívánatosabb is-, egyelőre végleges elültetések helye közelében helyeztettek a földbe, onnan csak rendre vétessenek ki épen közvetlenül ültetés előtt, hogy a kiszakított hajsza gyökerek el ne száradjanak. Az elültetendő csemete hosszához mérve lyukat kell ásni, s ennek fenekén a földet felhalmozni (mint a spárga ültetésnél szokás); ezen kis halomra kell helyezni a tőt oly módon, hogy a végszemen nőtt gyökerek a legtermészetesebb állásban maradjanak. Ily helyzetben és nem mélyebben mint előbb az iskolában a földben állott, a gyökerekre finom, száraz és porhanyó földet és ha alkalmasnak találattik, trágyát is lehet hinteni, azután közönséges földdel be tölteni s nagyon jól meg öntözni.

A gyökértelen késalja fákat a vétel után rögtön vagy friss vízbe kell áztatni-, de ne tovább két hétnél, vagy földdel beföldni, (ez utóbbi mód a csirázó erőnek nincs hátrányára,) azután bármely szőlőben a helyi szokás szerint ellehet ültetni. Fő figyelmünket azonban arra kell fordítanunk, hogy az alsó szemnél vágassék el azon a ponton, hol a fás rész kezdődik. Nálam a rövid 8 — 10 hüvelyknyi késaljafák rendszeren jobb eredményt mutattak mint a hosszabbak, azért amazokat inkább merem ajánlani. Ültetés végeztével a földet el kell simítani s a szőlő tőkét a föld színe felett egy vagy két szemre levagdálni.

Bordeauxi borszőlő.

Fekete szőlő.

Fehér szőlő.

Név és synonym	Jegyzetek	minőség	Késaljafa ára		Név és synonym	Jegyzetek	minőség	Késaljafa ára	
			1000 dr. gyökeres	1000 dr. gyöker nél.				1000 dr. gyökeres	1000 dr. gyöker nél.
			frank					frank	
1 Carbenet franc, vagy Carmenet, Grosse vidure, Breton, Veronais.	Könnnyű száraz talaj Hosszu metszést igényel	Kitűnő bordeauxi borok Chateau Margaux Chateau Lafite	45	25	1 Sauvignon jaune, vagy Surin, Fié	Agyagos kavicsos talaj félhosszu metszés	Kitűnő Sauvignone borok Chateau Yquem	45	25
2 Carbenet Sauvignon, vagy Petite vidure	Agyagos kavicsos talaj hosszu metszés	Kitűnő bordeauxi borok Chateau Margaux Chateau Lafite	45	25	2 Sémillon blanc, vagy Chevrier	Agyagos, kavicsos vagy meszes talaj Hosszu metszés	Kitűnő Sauvignone borok Chateau Yquem	45	25
3 Merlot, vagy Merlan	Mély kissé hideg talaj félhosszu metszés	Kitűnő bordeauxi borok Chateau Margaux Chateau Lafite	45	25	3 Muscadelle vagy Gaillan musqué, Sauvignon a gros grains	Agyagos kavicsos talaj hosszu metszés	Minőségesebb csekélyebb értékű borok mint a Sauvignon	45	25
4 Carmenere,	Ugyanoly talaj és metszés	Kitűnő bordeauxi borok Chateau Margaux Chateau Lafite	45	25	A bordeauxi fekete ugy fehér szőlő fajok a második időszakban érnek.				
5 Malbec, Côt, Noir de Pressac, Pied de perdrix	Száraz porondos talaj hosszu metszés	Kitűnő asztali borok	45	25					

Bourgognei borszőlő.

1 Pineau noir, vagy Noirien Vert d'oré de la Champagne	Meszes talaj hosszu vagy félhosszu metszés	Kitűnő Romagnee Vongeoit bor sat.	30	15	1 Pineau blanc vagy Chardonay	Agyagos meszes vagy kavicsos talaj hosszu metszés	Kitűnő Pineau blanc borok Montrachet	40	20
2 Pineau de Pernant vagy Plant des Abrahams	Meszes vagy televényes talaj rövid metszés	Kitűnő Romagnee Vongeoit bor sat.	30	15	2 Pineau gris vagy Beurrot, Levrot Auvornat gris	Agyagos meszes talaj hosszu vagy félhosszu metszés	Kitűnő Pineau gris a Pineau noirral vegyesen szokott mivelteni	40	20
3 Gamay Bourguignon válfajtái Plant de Malins	Termékeny mély talaj rövid metszés. Mind-ozen Gamay- válfajták közt a Plant d'Evailles leginkább ajánlható.	Kitűnő asztali borok	30	15	A bourgognei fekete és fehér szőlő fajok mind az első érési időszakhoz tartoznak az Ermitagei, Cote du Rhone szőlők a másodikhoz				

Auxerroisi borszőlő.

Név és synonym	Jegyzetek	minőség	Készalafa ára		Név és synonym	Jegyzetek	minőség	Készalafa ára	
			1000 dr. gyökeres frank	1000 dr. győ. nélk.				1000 dr. gyökeres frank	1000 dr. győ. nélk.
1 Césár vagy Romain	Meszes vagy televényes talaj félhosszu metszés	Kitünő asztali bor	30	15	1 Melon d' Auxerre (nem synonym a Melon du Jura-val vagy Pineau blanc-val)	Agyagos meszes talaj félhosszu metszés		—	25

Ermitage, Cote-rotie, Cotes du Rhone borszőlő.

1 Sirach petite vagy Serine Candive	Gránitsziklás talajon vagy meleg meszes oldalakon	Kitünő Ermitage bor	45	25	1 Roussanne	Meleg meszes oldalakon hosszn metszés	Kitünő Ermitage és Condrieu bor	45	25
2 Mondeuse vgy Persagne Savoianche sat	Meleg meszes oldalakon	Kitünő asztali bor	40	20	2 Marsanne, vagy Avilleran	Agyagos meszes oldalakon félhosszu metsz.		40	20
3 Etraire vagy Persan	Meszes vagy televény talaj	Kitünő asztali bor	45	20	3 Viognier vagy Altesse Cugnette	Kavicsos vagy gránit sziklás talajon		40	20

Beaujolais, Maconais és Jura borszőlő.

1 Petit Gamay, vagy Beaujolais, Petite Lyonnaise	Gránitsziklás talaj rövid metszés Mind-ezen Gamay Beaujolais válfajták közt a Plant de Nicolas leginkább ajánlható —	Kitünő asztali borok Moulin a vent. Chénas Fleurie Chiroubles	30	15	1 Chardonay, vagy Pineau blanc	Meszes oldalakon vagy agyagos kavicsos talajon	Kitünő Pouilly bor	40	20
Válfajtái: Plant de Labronde " " Chatillon " " Picard " " Nicolas					2 Savagnin jaune, vagy Naturé, Noble jaune	Meszes agyagos oldalakon	Kitünő Chateau Chalon bor	40	20
2 Gamay teinturier, vagy Plant de Bouze	Szines levelű válfaj nagyon bőtermő és nem kényes rövid metszés*	Kitünő asztali borok Moulin a vent. Chénas Fleurie Chiroubles	45	25	A Chardonay, mint minden Pineau és Gamay fajta, az első időszakban érik, a Savagnin kevéssel később, szinte ugy a Césár és Melon.				

Bőven termő veres borszőlő fajok.

Mornen noir vagy Chasselas noir a chasselas d' oré fekete jellege, érik az első időszakban épen nem kényes sovány talajra alkalmas. Rövid metszés.

Corbeau vagy Montmelian, Douce noire, szinte nem kényes szőlő, erőteljes, nagyon szép színt adó. Félhosszu metszés; 2-ik időszakban érő.

Petit-Baclan du Jura Finomabb a két előbbi fajoknál, de szinte nem kényes, és épen olyan termékeny, 2-ik időszakbeli.

Uj szőlő fajok.

Petit Bouschet Ez szines levű szőlő melyet néhány évvel ezelőtt Bouschet ur vetés útján állított elő. Szinező anyagban oly dús mint bármely leginkább szinezésre szolgáló szőlő faj de mivel sokkal erőteljesebb és termékenyebb minden más szines levű szőlő fajnál inkább ajánlható. 100 dr. vessző,

Pineau Pomier. Ezen jókor érő válfajt Pomier ur állította elő vetés útján Ischiában. Kitünő asztali szőlő 100 dr. vessző 100 dr. gyökeres

Csomagolási bér. Fél csomagolás, egy csomag, melyben 100 készalafa van 1 fr. Egész csomagolás 1 fr. 50 cent. Csomagolás fenyő ládába 4 fr. 50 cent.

Felső Beaujolaisi borok.

A Felső Beaujolaisi borok a borászok által minden franciaországi finom asztali borok közt első helyre osztályoztattak. A fogyasztásra főleg koránérőség, cresztősség, finomság, könnyűség és aránylagos olcsóságuk miatt ajánlhatók. Némelyek, mint a Chénas, Bhorins, Fleury-fajok nagyon finom és korai érők, de nem tartósak; mások ellenben kissé durvábbak és kifejlődésükre több idő kívánatik, de tartósságuk határtalan, ilyenek a Morgon, Chiroubles és Julienas stb.

Uj borainkat minden évben vagy nagyobb (23 akós — 115

veder) vagy kisebb (1 akós — 5 vedres), új hordókba tesszük és e szerint minden beaujolaisi termelő képes borait osztályozni s a terméshez mérten kis vagy nagy mennyiségben eladni. Ha a vevő közvetlenül beaujolaisi termelővel teszi magát érintkezésbe, biztosítva van, hogy tiszta és keveretlen bort kap.

Chiroubles-i boraimat következő áron ajánlom:

1861 beli egy hordó 3 akós — 15 vedres — 300 fr.

1868 " " " " " " " 200 "

1869 " " " " " " " 200 "

1870 " " " " " " " 160 "

Átalagban történő szállításkor a hordók tulajdon ára fizetendő.

Fizetés. Számláim lakásomon fizetendők, leszámítolás

nélkül, külföldön aranyban fizetendő (az osztrák papir forint 2 frankba számítatik.)

Pulliat munkái: Les cépages et la culture des vignobles du Beaujolais ára 60 cent. (30 kr.) Descriptions et Synonymes de 400 Variétés de vignes cultivées dans la collection de Mr. Pulliat ára 1 fr. (50 kr.) Rapport sur les cépages du Rhone, suivi

de notes sur les cépages de l'Isère, de l'Ardeche, de l'Ain, de la Loire, du Jura, de la Drome, de Saone et Loire etc ára 1 fr. 50 cent. (75 kr.)

Szőlő metszésre való Arneithez-féle javított ollók raktára.

Közli: Paget János.

T Á R S A L G Ó.

Választmányi ülés január 4-én. 1872

1. A december 5-ki jegyzőkönyv felolvastatván — tudásul vétetik.

2. A nagy-szent-miklósi gazd. egyesület a tagosítás érdekében benyújtott emlékiratát közli s egyesületünk arra kéri, hogy ez ügyet illetékes helyen részéről is pártfogolja — az ismeretterjesztő szakosztályhoz tétetik át azon utasítással, hogy a részünkről különben is felterjesztendő Lészay-féle értekezés kísérelésében az említett irat is lehetőleg felhasználtsék.

3. Hunyadmegye törvényszéke Makrai László kárpótlási tárgyalásának határnapját tudatja — egyleti ügyvéd urhoz tétetik át.

4. Miniszterium t. 12342 sz. a. a lenmagban részesített termelők számára rovatos mintákat küld, melyek pontosan kiköltendőek és a kimunkált lenmutatványokkal együtt beküldendőek — ki fognak osztatni.

5. Miniszterium t. 13074 sz. a. tudatja, hogy a tüzi-fa kiméltése tekintetéből Delgiumból közzénnel fűthető kenyérsütő kemenczék hozatott és kíséreléssel végett — ha kívánatlik — ezekből egy példányt átenged — a szives ajánlat köszönettel fogadtatott és a kemencze ide szállíttatása kéretik.

6. Miniszterium 113 kiáll. sz. a. tudatja az országos magyar kiállítási bizottság tagjainak névsorát — tudásul szolgál.

7. Miniszterium 13393 sz. a. felszólítja egyesületünket, hogy szorgalmasabb néptanítók között kiosztandó méhkasokra nézve jelelje ki a legjobb eredménnyel használtakat és ezekre nézve tegyen jelentést — a választmány mindenekelőtt az egyesület méhészeti osztályát kéri fel véleményadásra, továbbá báró Bedeus, Kende Gusztav és Rieger urakat fogja ez ügyben megkeresni.

8. Miniszterium t. 13140 sz. a. Kégly Sándor „Köm-lótermelés“ cz. művét küldi meg a könyvtár részére — köszönettel fogadtatott.

9. Sporzon Pál „Gyakorlati mezőgazda“ cz. lapjának előfizetési felhívását küldi be — az előfizetési díj utalványoztatik.

10. Kodolányi Antal igazgató ur a tanári testület nevében „Georgikai felolvasások“ czimű munkát az egyesületnek ajánlékozza — köszönettel a könyvtárba helyeztetik.

11. Gyárfás Sámuel ur az egyesület közvetítését hívja fel, hogy saját és a vidékbeli selyemtermést eladhassa — Gyárfás ur felkérendő, az évenként körülbelül eladó selyem mennyiségét tudatni, hogy az egyesület biztos adatok nyomán tehesse meg közvetítő lépéseit.

12. A helybeli ipar kamara megküldi a világkiállítás programját és az egyesület erélyes közreműködésre kéri fel — választmány a szükséges lépéseket annak idején megfogja tenni.

13. Kertészeti vándortanárság beküldi a faiskolák szervezésére vonatkozó gyakorlati utasítását és annak elterjesztését kéri — kertészeti szakosztályhoz tétetik át.

14. Ismeretterjesztő szakosztály beadja a vándorgyűlési alapszabályzatot — az „Erdélyi Gazdában“ — ban közzéteendő azon kérelemmel, hogy az érdeklött közönség legyen szives arra észrevételeit megadni.

Paget János indítványozza, hogy alakítsanak bizottságok, melyek általános bírálati elveket dolgozzanak ki a tárlatok részére; az indítvány elfogadtatott a kinevezések a jövő vál. ülésben fognak megtörténni.

15. A m.-vásárhelyi vándorgyűlés jegyzőkönyvi szövegének hitelesítésére s a vándorgyűlésen tett indítványok tárgyalására [kinevezett bizottság beadja jelentését — választmány elrendeli, hogy a vándorgyűlés jegyzőkönyve 800 példányban nyomassék ki. Továbbá felterjeszti a buzdító díjak és vándortanársági intézmény megadását tárgyazó kérvényeket, valamint Lészay Lajos ur értekezését is a földmívelési miniszteriumhoz. Erdély városait fel fogja szólítani, hogy ajánljanak fel a létesítendő földmives iskolák számára illő segélyt vagy telket. A dohánytermelés könnyítése tekintetéből felterjesztést fog intézni a pénzügyi s földmívelési miniszteriumhoz. Végre mihelyt a Nagy Ferencz által indítványozott pályakérdés díjazására a szükséges pénz együtt lesz, a pályázatot kifogja hirdetni.

16. A félévi titkári s pénztárnoki postaköltség 16 frt 47 kr. o. é. — utalványoztatik.

17. Dugaszi kertész fizetés felemelésért folyamodik — a választmány ez ügyben illetékes nem lévén, a folyamodást pártolólág a közgyűlés elé fogja terjeszteni.

18. Elnök indítványozza, hogy Szabó Samu leköszönt szerkesztő vételessék fel a lapbizottságba — egyhangulag elfogadtatik.

19. Jelen jegyzőkönyv hitelesítésére Galgóczy Károly és Villási Pál kéretnek fel.

Gamauf Vilmos,
egyleti titkár.

Meghívás,

a Pesten tartandó első magyar közgazdasági gyűlésre.

Hazánk anyagi jóllétének előmozdítására czélszerűnek mutatkozik a közgazdaság terén működő egyéneket személyes érintkezésre és oszmocsorere egyesíteni. E czél elérése végett az „Or-

számos Magyar Ipar-egyesület, „Országos Gazdasági Egyesület,“ „Országos Erdészeti Egyesület,“ „Magyar Mérnök- és Építész-Egylet“ és a „Budapesti Kereskedelmi és Iparkamara“ kebeléből kiküldött létesítő bizottság elhatározta, hogy lehetőleg évenként országos közgazdasági gyűlés tartassék.

Azon reményben, hogy a hazánk jólétét érintő nagy közgazdasági kérdések szakértő tárgyalásának szükségét minden hivatalos mélyen érzi, hazafiúi bizalommal meghívjuk az érdekelteket a Pesten 1872. évi márczius hó 24--28. napjain megtartandó első magyar közgazdasági gyűlésre.

Részt vehet e gyűlésben mindenki, a ki állásánál vagy foglalkozásánál fogva a közgazdasági előmenetel iránt akár tudományos és publicistikai, akár gyakorlati szempontból érdekléltek. Hatóságok, közegek, társulatok, egyletek és testületek megbízottak által képviseltethetik magukat. A résztvenni kívánók 6 frtnyi díj lefizetése mellett tagsági igazolványt válthatnak 1872. évi január 1-től kezdve „a közgazdasági gyűlés létesítő bizottságánál“ (Pest, országút 7. szám, az orsz. m. iparegyesület helyiségében.)

Vidéki résztvevőknek a tagsági igazolvány a tagdíj bérmentes beküldése folytán posta útján küldhetik meg.

Az igazolványok felmutatása mellett a résztvevők a hazai vasúton féláron utazhatnak Pestre és vissza.

Mindazok, a kik tagsági igazolványt váltanak, akár részt vesznek a gyűlésen, akár nem, a tagdíj fejében ingyen kapják a gyűlésre vonatkozó közleményeket, nevezetesen a gyórsírói feljegyzések alapján szerkesztendő napi értesítőt és az utóbb közzéteendő részletes közleményeket.

A gyűlés napirendjét maga a közgyűlés állapítja meg. Egyelőre azonban következő napirend hozatik javaslatba: a) Az alapszabályok megállapítása; egy elnök, két elnök-helyettes és két jegyzőkönyv-hitelesítő választása. b) Netaláni indítványok előterjesztése és napirendre tűzése. c) Tanácskozási tárgyak, megelőző szakosztályi tárgyalás nyomán.

I. Az iparügy rendezésének kérdése.

II. A bankkérdés.

III. A hazai gyáripár pangásának okai és emelésének eszközei.

IV. A közlekedésügy fontosabb kérdései.

V. A lakáskérdés.

VI. A mezőgazdasági oktatásügy szervezése.

d) A 24 tagú állandó bizottság választása a gyűlés határozatának foganatosítására és a következő gyűlés előkészítésére.

A gyűlésre vonatkozó további részletek, nevezetesen a fentebbi tanácskozási tárgyakra vonatkozó indokolt indítványok a jelentkező tagokkal később fognak közöltetni.

Pest, 1871. évi decz. 14.

Az elől érintett egyesületek nevében:

Hunfalvi János,
elnök.

Mudrony Soma,
jegyző.

Levelezés.

Egerpatak január 18-án 1872.

Adjon isten az erélyi gazdáknak az ideiben jobb évet a lefolytnál, de bármily gazdag legyen is a jelen év mezei terményekben, azon sebet, melyet a múlt év ejtett a mezei gazdán, bé nem

gyógyíthatja; mert habár egyes vidékeken az aratás közepszerűen ütött is ki, általán az aratási eredmény egész Erdélyben gyengének tűnt fel, különösen törökbuza és pityóka (burgonya), Erdély népének e két fő élelmi czikke a legrosszabb termést adta, minek következményei naponta aggasztóbb mérvben jelentkeznek nevezetesen a napszámos osztály már is annyira kifogyott élelméből, hogy teljes kereset hiányában Kolozsvárhoz kell maholnap folyamodnia, sőt egész valószínűséggel békövetkezhetik a magán tulajdon lépten nyomon megsértése is, mert nálunk csekély birtokugazdáknál a télen át előforduló munkát magunk cselédeinkkel könnyen elvégezzük, az idegen munkás kezét merőben nélkülözhetjük és tesszük ezt jelenben azért is, mivel nincs annyi feleslegünk, hogy másnak is abból valamit juttathassunk, sőt örvendünk ha készletünkkel újat érünk; hova forduljon tehát a napszámos nép élete fenntartásáért? szerencsénkre a napszámos népnek ezen válságos helyzete csak rövid ideig tartó, mivel, mihelyt az idő a vasúti munkák folytatására alkalmassá válik, ottan huzamosabb foglalkozást nyer, csak akkor látjuk azután mi mezei gazdák mily nehezen boldogulhatunk a tavaszi s nyári mezei munkával.

Ez idő szerint semmi jobbat nem tehetne a kormány, mint ha a szeszgyárak működését bizonyos időre megszüntetné,*) mely esetben a meglévő gabnafalesség elégséges leeneene aratásig az általános szükséglet fedezésére, s népünk nem szorulna merőben Oláhország termékeire, melyekhez a nagy vám mellett és más országok versenyzése miatt csak drágán juthat.

Egész december havában állandó hideg idő volt kevés széllel, folyvást derült ég; a földet alig egy arasznyi hó fedi, a szánút tartós, ma már sokat enyhült az idő.

Sok pinczében megfagyott a zöldség, sőt az erős hideg miatt házi állataink is sokat szenvedtek, különben egészségi állapotuk jó.

A gabona ára 10 hét alatt keveset változott; egy erd. véka rozs 1 frt 10 kr., egy véka törökbuza szintén ennyi, buza minőség szerint 2 frt, 2 frt 50 kr. és feljebb is elkel, tiszta árpa 1 frt 25 kr., elegy árpa 80 kr., 1 frt, zab 65 kr., marhahús fontja 15 kr.

M. é. nov. 30-ra viradólag egy zsindeyes istálló, mely a magyar ált. bizt. társaság brassói főügynökségénél volt biztosítva — elégett; alig értesült említett társaság főügynöksége ezen tüzesetről, azonnal intézkedett a kár megsemmisítése iránt, s káromat rövid 10 nap elteltével pontosan kifizette; — midőn ezen gyors pontos és becsületes eljárást nyilvánosságra hoznám; egyszersmind ezen hazai társaságot t. gazdatársaim figyelmébe a legmelegebben ajánlom.

Márk István.

Hegyalja január 23-án 1872.

Nagyon is eljöttnek látom az időt vidékünk gazdasági viszonyairól némi tudósítást közleni.

A múlt évben szalmás gabona termése e vidéknek a jobbakközé sorolható. Törökbuza termése azonban gyenge volt.

1870-ben oly savanyu volt bortermésünk, miként az minden próbán alul állott, és a legmerészebb szellemű borivót is meg

*) Részünkről ezen eljárást sem igazságosnak, sem célravezetőnek nem tartjuk, de a védvám eltörlését magunk is szívünkben óhajtuk, mert csak a szabad kereskedés szabályozhatja a piacokat és árakat!
Szerk.

ngrasztotta, azonban nem volt sok — s így erdélyi vedre 1 frt 20, 30 kron elkelt.

1871-ben termésünk mind minőség, mind mennyiség tekintetében jóval gazdagabb. Ámbár a próbák száma ez évben sem nagyon hízé, mindazonáltal bátran merem állítani, miként jó kezelés mellett e bor könnyű asztali bor tulajdonáival fog bírni, és kellemesen élvezhető lesz.

E bortól a korai lefejtést, valamint azután időközönként ismét egy párszor való lefejtését nem kell megtagadni, mert az a bor érését nagyban elő segíti és a nyáron ily boroknál elő állítani szokott több betegségeket elhárít, különösen ha a helyes kénezés is alkalmaztatott.

Figyelemmel kísértem más bortermő vidékek tudósításait, s arról győződtem meg, miszerint a hegyalja élvezhető borával szerencsés kivételt képez, annyi rosz közt.

Mind ez előnyök mellett a must a hegyalján keresetlen volt — s ára 70—90 kr. közt váltakozott. Okát e szomorú körülménynek abban vélem feltalálni miként a borvevő közönség ezen borban az 1870-ik évi termés hasonmását gondolja föltalálni, s fél hozzá nyulni, később azonban ha vevőink borunk élvezhető tulajdonai felől meggyőződést szereznek — e szűk világban minden bizonnyal keresetté fog válni.

Különösen bátor vagyok M.-Vásárhely és Szász-Régen figyelmét a hegyaljára felhívni, mert a bor szállítás a vasúti egybeköttetés által nagyon olcsó lett. A hegyalja a k.-fehérvári indóházától 1 1/2 mértföldre fekszik, tehát innen odáig a beszállítás nem nehéz.

K.-Fehérvártól M.-Vásárhelyig kell fizetni 200 mázsa borszállitmány után — mely körül-belől 800 erd. vedret teszen — 32 frtot. Kisebbs mennyiség szállításánál kerül egy mázsa 28 krba 100 veder tesz hordóstól 25 mázst, s kell érte fizetni 7 frtot. Tehát az első szállítási mód szerint 4 krral, a második szerint 7 krral terhel egy vedret, míg a fuvarszállitással terheli 30—40 krral.

A hegyalján most is kapható a bor lefejtve 1 ft, 1 ft 20 kron és a ki nagyobb mennyiséget szerezne, hiszem nem rosz üzletet csinálna.

Telünk kemény hidegben részeltetett; gyakran a fagyponton alól 18—20 R. fokot mutatott, most azonban az idő enyhe, s jó szánútunk megromlott.

Őszivetéseink szépek.

A gabonának jó ára van. Egy kisvéka tisztabuza 2 frt, rozs 1 frt 60 kr., zab 70, 80 kr., még nem száraz törökbuza 1 ft 50, 60 kr.
Albert Elek.

Küküllőmegye január 28-án 1872.

A m. évi deczemberi kemény hideg, gazdáink reményét legeresztette a jövő gyümölcstermés iránt; a nemesebbek: mint körték, barackok, külföldi almák megfagyván; néhol ezt a szőlőkről is állítják.

Rosz kilátások... De tanulság, hogy csinján kell bánni, a különféle külföldi gyümölcsök meghonosításával. Az erdélyi climának, szeszélyes nőlöz hasonló változékonysága miatt csak a már teljesen meghonosult gyümölcsfajokat, melyek e nagy hideg alatt épen maradtak, kell tenyészteni.
F. E.

Külföldi lapszemle *)

A „Centralblatt für Deutschland“ Dr. Orth Albert, berlini gazd. tanár tollából nevezetes cikket közöl a talajkémlének mikénti intézéséről. Orth kifejti, hogy a régibb buvárlat kizárólag a talaj physikai tulajdonaira fektetett fösulyt, névszerint a talaj u. n. víztartó erejének meghatározásából következtetett a minőségre. Később azonban mindinkább a nagy részt még most is követett eljárás jutott érvényre: a talajt először pusztán erőművilég finomabb és gorombább alkatrészekre osztani, s azután ezek összetételét külön-külön vegyészileg meghatározni. Orth nem tagadja az ásványi részeknek — melyek a termő talajt alkotják — kiváló fontosságát; de másrészt a physikai tulajdonságokat is a termékenység előidézésére az előbbeuiekkel legalább is egyrangúknak tartja s azt óhajtja, hogy egyöntetű kísérletek és tanulmányok útján a gyakorlati gazdára nézve oly fontos talajisme mielőbb egyseges és biztos alapot nyerjen.

Idézett lap az erdészet nemzetgazdasági alapelveit fejtegetvén, előadja, hogy az erdei üzemre bármily egyszerűnek lássék is, a nemzetgazdaszat általános képletei csak alig alkalmazhatók; mert az erdő beállítására oly gazdasági tényezők összműködése folytán történik, melyeknek hatása rég megszűnt, mire a kihasználás, a származás ideje bekövetkezik. Az erdei gazdaság jövedelmezőségét tehát oly viszonyok szerint kell megítélnünk, melyek távol jövőben állva, előttünk teljesen ismeretlenek!

A kereslet és kínálat kielégítése a legtöbb esetben lehetetlen, mert évtizedeket venne igénybe; az erdőben rejlő töke nincs még kellően ismertetve, megállapítva, ennél fogva a kamatláb sincs tudva.

A véglegesen beállított erdő a fanem vagy az üzem gyors változtatását meg nem engedi. A fiatal erdő fája sokszor cseréértéssel sem bír és a tulajdonostól függetlenül, növedékében kamatra kamatot halmoz. Ha végre az erdő vágható, a beállításnál uralkodó árak teljesen megváltozhattak — minden iparág között tehát az erdei ipar legkevésbé alkalmas a nyereszkesedésre.

Mindezekből a névtelen cikkiró azt következteti; hogy az erdő csak is állam vagy nagybirtokos kezében felelhet megrendeltetésének, és hogy a községek vagy magánzók erdőrészeit helyezettessenek államrendőri felügyelet és vezetés alá.

Könyvismertetés.

„Az okszerű talajmivelés elvei és szabályai“ czime azon műnek, melylyel Sporzon Pál a keszthelyi m. k. gazdasági tanintézet igazgatója gazdasági irodalmunkat gazdagította, s általa a tanuló és a gyakorló gazdák számára a földművelés rendszeres üzéséhez vezérfonallal szolgálmi iparkodott.

Hogy honunknak, mint annyiszor említett kiválólag mezőgazdasági államnak irodalmi termékeiben nagy aránytalanság uralkodik, az sajnos tény. Mig minden egyéb ágakban, ha nem is épen bő, de elég termék jelentkezik, addig a gazdasági irodalom terén

*) E rovat alatt havonként egyszer a magyar korona területén kívül megjelenő szaklapok kiválóbb cikkeit fogjuk rövid kivonatban ismertetni.
Szerk.

alig tűnik elé néha-néha egy-egy életerős sarj, s így a legtágabb-körü igények állanak nálunk fedezetlenül.

Ezen hiánynak beismerése s azon körülménynek tudata, hogy épen földmivelésünk munkájában nagyon sokban távol állunk még az okszerűségtől, vezette szerzőt műve alkotására, melyben gazdálkodásunk alapfeltételének — a talaj rendes és okszerű mivélésének — megvalósítására törekedett.

A jelen mű mintegy folytatását képezi a szerzőtől 1865-ben megjelent „Gazdasági talajisméneke” s ezzel egy egész domborult ki; azonban önállólag is elég belbecsessel bír minden gazda kezében.

Hogy e mű sok szóban nyilatkozó elismerésének kifejezésétől magunkat fölmenthetjük, arra kezeséget nyújt mindenekelőtt, már a szerző jó neve, melylyel már évek óta úgy önálló műveken, miként a gazdasági lapok hasábjain is találkozunk. A talajmivelés okszerű, tiszta elvei vannak itt feltüntetve világos érthető nyelven, s ohajunk nem is lehet más, mint hogy ez elvek hazánk földmivelésében mentől előbb és mindenütt életbelépjenek, megvalósuljanak.

A mű tartalmát illetőleg, az három fő részre oszlik. Első sorban a rendes talajmunkálás, másodikban a trágyázás s végre rendkívüli talajmunkálatok kerülnek tárgyalás alá. A rendes talajmunkálást a földmivelő eszközök leírása s ismertetése előzi meg, ebből kifolyólag ezen eszközök által végzett munkák leírása következik röviden, értelmesen feltüntetve s helyes alapokra fektetve, melyeknél a dolog miért és miként-je mindig az előtérben áll, melyeken, mint az okszerűség irányvonatán a munkák sorozata végig vonul.

A második rész öt fejezetre oszolva, a talaj erőben tartását, vagy a trágyázást karolja át.

A trágyátant a trágyázás szükségének okadatolása nyitja meg. A növények táplálkozási módjának feltüntetése mellett érintés alá jő a televény és ennek szerepe a növények táplálkozásánál, a trágyázás fontossága, hatása és az erre befolyó körülmények viszonya, s végül a trágyául felhasználható anyagok általános áttekintése s részletes felemlítése a rendszeres trágyakészítés és kezelésnek, valamint elősorolása mindazon anyagoknak, melyek trágyául szolgálhatnak. A trágyázás terjedelmes tanának ily módon összefoglalt, de a szükségeseket még sem nélkülöző előadása leginkább lehetővé teszi annak elsajátíthatását, úgy a tanuló, mint világos áttekintését a gyakorlati gazdára nézve; miért is a mű e része az érintetteknek nézve szintén hasznos és becses tárgyat képez.

Az utolsó rész a talaj rendkívüli megmunkálására, a telkesítés és a javító műveletekre terjeszkedik ki. Érintve a talajmélyítést, a földkeverés különféle, módját úgy az égetés általi talaj javítást, — előadja szerző a telkesítési munkálatokat s végül felhozza a faültetést is, mint talajjavító eszközlést s a fntóhomok megkötésére idecsatolja Divald A. erdészirői tekintélynek közlését. Függelékül pedig olvashatjuk szerzőnek a „Gazdasági Lapok” hasábjain megjelent értekezését a gőzmivelés jelentősége és alkalmazása felett, mely foglalóját képezi azon vélemények, eszmék és eredményeknek, melyek a legutóbbi években a gőzmivelés körül felmerültek, illetőleg kitüntek.

Láthatjuk ezekből hogy e könyv gazdasági működésünk alapját zárja magába, s ezért bírása minden gazdára nézve szükség gyanánt jelezhető. Szerző művét ugyan első sorban a gazda-

sági tanintézetek tanulóinak szánta tankönyvül, és e czél az előadási modorról könnyen fel is ismerhető. Azonban ez épen nem zárja ki azt, hogy e műnek a gyakorlati gazda is hasznát ne vehesse; mert kérdem: vajjon gazdaközönységünknek nincs-e még nagyon sok tanulni valója? V. S.

A magyar keleti vasut állása.

E vasuthálózat I. szakasza, az az a 201 mértföldet tevő nagyvárad-kolozsvári vonal 1870. évi szeptember 7-én adatott át a forgalomnak. A II. építészeti szakasznak, a gyulafehérvártövis-kocsárd-marosvásárhelyi 14.7 mértföldet tevő vonalrésze 1871. évi november 20-án adatott át a közlekedésnek; összesen megayilt eszerint 34.8 mértföld; a II. szakasz még hátralevő részén, t. i. a tövis-medgyes-segesvári 13.1 mértföld hosszú vonalon a mostani téli idő daczára is erélyesen dolgoznak, úgy hogy e vonalszakasz megnyitása, ha kedvezőtlen körülmények közbe nem jönnek, az 1872. év május vagy június havában várható. A kiskapus-nagy-szebeni, mintegy 5.9 mértföldet tevő III. építészeti szakaszon szintén erélyesen foly a munkálkodás; azonban helyenkint, különösen Vizakna körül, még oly akadályokkal kell megküzdeni, hogy e szakasz megnyitása az 1872. év vége előtt alig várható. A IV. szakasz, mely egy részről Kocsárdig (a gyéres-tordai szárnyvonallal), másrésztől Segesvártól Brassóig mintegy 27 mértföld hosszúságban kiterjed, tekintve az itt előforduló vízváltásokat és csuszós lejtékeket a keleti vasút legnehezebb részét képezi. Tagadhatlan ugyan, hogy e szakaszon újabb idő óta nagyobb erélylyel dolgoznak, azonban a munka itt még annyira hátra van, hogy e szakasz megnyitása egyelőre biztosan meg nem állapítható.

A keleti vasút összes hálózata körülbelül 80.8 mértföldet tesz, és az egyes vonalrészek engedély-okmányyszerű befejezési határidői a következők:

Nagyvárad-Kolozsvár 1869. évi dec. vége.

Gyulafehérvár-Tövis-Vásárhely és Tövis-Kiskapus-Segesvár 1870. évi decz. 1-je.

Kiskapus Nagyszeben 1871. évi nov. 1-je.

Kolozsvár-Kocsárd (a gyéres-tordai szárnynyal) és Segesvár-Brassó 1872. évi okt. 1-je.

A mint azonban az említettek szerint a kolozsvár-kocsárdi és gyulafehérvár-tövis-vásárhelyi vonalrészek kiépítése tetemesen elkésett, úgy a többi szakaszoknál hasonló hátramaradástól kell a dolgok jelen állása szerint tartani.

Az eddigi elkészült vonalrészek között eddig műszakilag felülvizsgáltatott a nagyvárad-kolozsvári vonalrész, de ez is csak részben, mennyiben ez eljárás alkalmával a Bánffy-Hunyad és Egeres közt levő és a vízváltstón áthaladó, mintegy 2 mértföldnyi része, a Waring és Eckersley-féle volt fővállalat idejéből származó nagyobb mérvű hiányok miatt átvehető nem volt, de az alkalmas állapotban az ott folyamatban levő pótmunkák daczát még most sincsen.

A gyéres-torda szárnyvonal azon nyomváltozás folytán létezik, mely az 1870. évi XLVII. törvényczikk által az eredeti állapotához képest engedélyeztetett. E szárny a keleti vas-

összes hosszába be nem számítatik és állami kamatbiztosításban nem részesül.

A keleti vasúthálózatnak Brassón túl leendő folytatása és az oláh pályákhoz leendő csatlakozása iránt folynak a tanulmányok.

A nagyváradi közös pályaudvar al- és felépítményei készen vannak, épületeinek emelése pedig megfelelően halad.

A gyulafehérvári pályaudvar közös használata iránt a keleti és első erdélyi vasúttársulatok közt létrejött egység a kormány által jóváhagyatott.

(Közp. vasúti közlöny.)

Egyveleg.

* **Szakál és Marton** újonta nyitott pesti magkereskedés mai számunkhoz mellékelt első kimutatását ajánljuk t. olvasóink szives figyelmébe.

* Tuba Lajost, a k.-monstori gazd. tanintézet eddig ideiglenes tanárát és lapunk t. munkatársát a földmívelés-, ipar- és kereskedelmi ministerium a vegytan rendes tanárává nevezte ki.

* *Pomona transsylvania* kiadatását indítványozta Ongerth Mihály szász pap az erd. szász gazd. egyletnél. Javaslatát Fuchs Lajos törvényszéki titkár, mint felkért bíráló pártolólág terjesztette a választmány elé. Reméljük hogy a derék kezdeményezők igyekezni fognak egész Erdély szakférjainak közreműködését e nagy fontosságú vállalat számára biztosítani.

* A német gazdák ez idei vándorgyűlése Münchenben fog megtartatni.

* Az aratási munkák teljesítése a katonaságnak hadügyminiszteri rendelet által egyszer mindenkorra meg van engedve. A szabad egység szerint fogadott katonai munkásoknak e célból 3 heti szabadságot engedélyezhetnek az illetékes katonai parancsnokságok.

* Szélrózsa nevezet alatt Eckert berlini gépgyáros szélmalomalaku szerkezetet talált fel, mely kivált vízszivattyúzásra alkalmas és óránként 40—60 akó vizet emel. A szélrózsa kivált kertöntözésre szökökutak táplálására sat. használhatatik; a csinos kiállítású vas építmény—mely fürdő házat is foglal magában—tengelyekkel kerekkel sat. együtt 375-ezüst forint.

* A bécsi világ kiállításnak ugyancsak bécsi mezőgazdasági albizottsága elhatározta hogy az állattárlat első része t. i. ló—szarvasmarha—juh—és sertés kiállítás 1873 Junius hóban; második része t. i. szárnyas—kutya és macska kiállítás September hóban fog megnyitni.—Országos bizottságunk mezőgazdasági szakosztálya Február 2-án tart Pesten gyűlést, melynek főbb tárgyai: kijelölése a mezőgazdasági és erdészeti szakosztály körébe tartozó kiállítási czikkeknak, s megállapítása e czikkek miként eszközlendő beszerzése és kiállítása módjának; továbbá kijelölése az e szakosztály működési keretében netán előforduló azon kétes természetű czikkeknak, melyek más kiállítási csoportba is besorozhatók lehetnének, annál fogva az illető szakosztályokkal kölcsönös érintkezést tesznek szükségessé.

* A földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium által egy népszerű trágyakezelési kézikönyv megírására hirdetett 400 forintnyi jutalomdíjra a zárhatáridőül kitűzött 1871. decz. 31-ig következő jelleggel ellátott 6 munka érkezett be: 1. „A világ olyan mint egy locomotiv“ stb. 2. „Nézd a buzakalászt, büszkén emelkedik az égnek“ stb. „Haladjunk.“

4. „A gazdaságban semmi sincs, mit ne lehetne használni.“ 5. „A trágya nem szemét, hanem kincs.“ 6. „Segíts magadon, Isten is megsegít.“ — A beérkezett pályamunkák illetékes bírálóknak adattak ki, az eredmény annak idején köztudomásra fog hozatni.

(k.) A részvényes biztosító társulatok, hogy mily szép hasznot hajtanak, mutatja a „Deutsche Zeitung“ következő kimutatása. 1870-ben volt a bevétel a nyereség

Az első magy. általános bizt. társ.	10.580,245 frt	—	540,607 frt
Riunione adriatica	7.871,551	„	106,215 „
Anker	4.812,615	„	111,169 „
Donau	3.958,952	„	88,388 „
Azienda assicuratrice	3.804,703	„	66,840 „
Pesti biztosító	3.539,924	„	147,438 „
Nemzeti biztosító	2.108,529	„	39,434 „
Hunnia	2.391,904	„	91,703 „
Victoria	1.936,885	„	118,623 „
Pannonia	1.871,659	„	142,620 „

És mégis hiába beszél az ember a kölcsönös biztosító társulatok alapításáról, s elhangzott mint a pusztában kiáltó szó — ama felhívás, mely a kormányt az országos biztosítás eszméjének felkarolására tette figyelmessé!

* A madarak költési ideje. A költés az egyes madárfajoknak megfelelőleg különböző ideig tart. Így költik ki tojásaikat,

12 nap alatt a kolibrik,
21 „ „ a tyúkok,
25 „ „ a réczék, komárok és gyöngytyúkok,
27 „ „ a pulykák,
29 „ „ a ludak,
42 „ „ a hatyúk és végr
65 „ „ az ujhollandi kazuár.

Időjárás.

A mult hó utolsó heti kemény: 25 Celsiusi foknyi napi középhideg idő, január hó első hetében jelentékenyen alább hagyott. A hőmérő, mely január 1-én a fagyponat alatt: 19.2 Cels. fokot jelzett, már jan. 9-én a fagyponat felett 1 fokot mutatott. Ezen enyhé idő beálltával, mely 4 napon át tartott, délkeleti meleg szél lengése mellett a hó nagyban olvadni kezdett, de jan. 11 és 12. ismét nagy havazás következett. 13-tól 21-ig szinte elég enyhé alig 3 vagy 4 foknyi hideg járt. 21-én reggel és délben kevés eső esett, estve felé azonban sűrű köd képződött, mely 5 napon át folyvást láthatárunkon elterült, s csak 25-én délután felszállott borongó időt okozván. 26-án reggel: 3 C. foknyi hideg ködös idő, délnyugoti szél lengése mellett kevés esővel, délután borongó szép napfényvel és 3 Cel. foknyi meleggel.

Két derült és egynehány borongó nap kivételével az egész hó többnyire borult és ködös vala.

A légszűlőmérő állása (0 fok hőmérsékére szállitva s a bécsi központi légtűnnettani intézet normalis légszűlőmérőhöz javitva) január 1-én 738.35 millimeter volt, 1-től 9-ig folyvást csökkent: 714.78 mm. 10-től 16-ig ismét emelkedett: 735.56 millim. mire 20-ig újra csökkent: 726.14 mm. 21-én 4 mm.-rel emelkedett, mely állásban csekély ingadozás mellett 25-ig volt. 26-án 2 millimet. csökkent, mire 27-én ismét újra emelkedett.

A tuluralgó szél a délkeleti és éjszaknyugoti volt. A légköri csapadék 45 p. millimet. tett.

Piaczi árak.

Kolozsvárt az 1872 január 29-ki hetivásár árjegyzéke nagy vékával. Tisztabúza 2 frt 90 kr., elegybúza 2 frt 30 kr., rozs 2 frt 5 kr., törökbuza 2 frt, árpa 1 frt 20 kr., zab 75 kr., pityóka 1 frt 20 kr., egy pár rideg puzka 5 frt, egy pár réce 1 frt, egy pár csirke 80 kr., tojás 7 drb 20 kr., marhahús fontja 21 kr., sertéshús fontja 24 kr., szalonna fontja 44 kr., turó fontja 32—40 kr., hájzsir kupája 1 frt, deszka párja 1 frt, zsendely 1000-re 5 frt 50 kr.

TARTALOM: A borkészítés kérdéséhez. — Késő válasz. — J. Pulliat szőlőmivelése Chiroubleben. — **Társalgó:** Választmányi ülés Január 4-én. — Meghívás a Pesten tartandó első magyar közgazdasági gyűlésre. — Levelezés: Külföldi lapszemle. — Könyvismertetés. — A magyar keleti vasut állása. — Egyveleg. — Időjárás. — Piaczi árak. — Hirdetések.

Felelős szerkesztő: **GAMAUF VILMOS.**

Hirdetések.

(3)

1—23

GUGGENBERGER PÁL

(Kolozsvárt, főtér Antos-ház)

ajánlja a t. cz. közönségnek háztartások berendezésére
nagy porcellán raktárát,

melyet az üzlet máskénti berendezése miatt gyári áron, végképen ad el. Egyszersmind ajánlja minden időre gazdagon ellátott

férfi- női- s gyermek czipő raktárát

bársony, posztó, brünell és többféle bőrből izléses kiállítással a legjobb anyagból készítve

példátlan jutányos ár mellett

☛ Vidéki megrendelések a legpontosabban teljesülnek ☛

Végre ajánlja dúsan felszerelt

férfi kalap raktárát,

valamint norinbergi s dizáru czikkeit.

(2)

1—23

V I C T O R I A

biztosító társaság Kolozsvártt
5.200,059 forint 54 kr. biztosítéki alappal
biztosításokat fogad el:

- I. Tűzkárok ellen.
II. Szállítmányi áruk — uton elkárosodása ellen.
III. Jég-károk ellen — mindennemű terményekre.
IV. Végre minden módozatokban,

az ember életére;

nevezetesen biztosít:

- a) halálesetben fizetendő tőkéket;
b) a biztosítónak még életében fizetendő tőkéket;
c) gyermekek számára nevelési, kiházasítási vagy férjhezmeneteli tőkéket;
d) nyugdíj vagy életjáradéki összegeket;
e) temetkezési költségeket;
f) közvetíti az általa alakított **tulélési csoportokat.**

Életbiztosítási példák.

I. Halálesetre biztosított 2000 forint tőke évenkénti dija a biztosító

20 — 30 — 40 — 50

éves korában kezdődőleg

34 frt 60 kr. 45 frt 40 kr. 63 frt 40 kr. 95 frt 20 kr.

II. Kiházasítási 1000 forint tőkéért, mely a gyermeknek 20-ik évében fiztetetik ki, évenkénti díjban esik, ha a kedvezményezett gyermek a belépéskor

2 — 4 — 6 — 8

é v e s

34 frt 20 kr. 42 frt — kr. 51 frt 20 kr. 64 frt — kr.

III. Ha egy jelenleg 25 éves egyén 60 éves korától kezdődőleg évenkénti 1000 frt járadékot kíván magának biztosítani, fizet évenként 81 frtot o. ért.

IV. Hogy egy jelenleg 28 éves férj és 22 éves neje valamelyikök elhalálásakor a tul élő részére 2000 forint legyen biztosítva, fizetni kell díjban: 62 frt 60 krt évenként. Mindezen imiveletknél a biztosítók még az évi nyere-mény felében is részesülnek.

V. Hogy egy 38 éves egyén halála esetére 100 forint temetkezési költséget biztosítson, fizet:

évenként, $\frac{1}{2}$ évenként, $\frac{1}{4}$ évenként, havonként
3 frt 15 kr. 1 frt 63 kr. 82 krajczárt. 28 krajczárt.

Egyéb módozatokra nézt s különben is mindenkben bővebb felvilágosítással szolgálnak a társasági felügyelők, vidéki ügynökök és helyben

A VICTORIA biztosító társaság vezérigynöksége Kolozsvártt.

(Főtér 278 sz. 1-ső emelet hátul.)

Nyomatott K. Papp Miklósnál Kolozsvártt.